

1CO - Tolysh Bible Shahlar
1 KORİNFIJON
Pauli bə Korinfijon İminə Nomə
1 Korinfijon
1Kor.

PAULİ BƏ KORİNFIJON İMİNƏ NOMƏ

VƏSƏ

Pauli «*bə Korinfijon İminə nomə*» nıvışteyədə məğsəd çəy Korinfədə əsosi noə icmoədə çe imoniyon jimoni iyən deçəvon imoni anqılə işkilon arəo peqəteybe. Bı dovrədə Korinf, Yunanıstani dijdə şəhrbe iyən çe Romə Axayyə nomədə bıə viloyəti sərşəhrbe. Korinf çe İonik iyən Eqey dıyon arədə nimələpəkədə vırəbəvırə bıəbe. Bı şəhrədə ticorəti vey inkişof kardəşbe, mıxtəlifə dinon mıvcud bıbonən, həmçinin beəxloğətiyonən lap veybin.

Həvari Paul imoniyə icmoədə bıə bı jıqo vəynə fikron, beəxloğəti, cinsiyə mınosibəton, niqah, vicdon, nizom-intizom, Mığəddəsə Rufi ənomon iyən bəyji bey barədə bıə fikron qorə norohatbe. Əv ıştə nomədə oşko kardeydəbe ki, Şoyə Xəbə bı işkilon həmməy hartərəfə cəvob doydə.

Çı nomə 13-nə semonədə nıvıştə beydə ki, mehıbbət çe Xıdo Bəştə xəlği doə ən vocibə ənome iyən ın semon vey məşhurə semone.

Kitobi məzmun:

1:1-9 Səlonon iyən şukuron
1:10–4:21 Korinfi icmoədə bıə vəynə fikron
5:1–7:40 Bə əxloği aid bıə işkilon
8:1–11:1 Məsihiyon iyən bıtpərəston
11:2–14:40 Məsihiyon jimon iyən ibodət
15:1-58 İsa Məsihi iyən imoniyon bəyji bey
16:1-4 İcmoədə qırdə kardə ıanon barədə
16:5-24 Oxonə xahişon iyən səlonon

1

¹ De Xıdo rizo bo həvari bey seçın kardə bıə az Pauliku iyən çəmə imoniyə boə Sosteniku ² səlom bıbu Korinfədə bıə bə Xıdo xəlği! Şımə de Məsih İsa vositə bə Xıdo həsr kardə bıəşon. Çəmə Rəbb İsa Məsihi nomi har vırədə de sədokardəkəson həmməy bə ıvırə bo mığəddəs bey dəvət kardə bıəşon; Məsih həm şımə, həmən çəmə Rəbbe. ³ Çəmə Pıə Xıdoku iyən Rəbb İsa Məsihiku bəşmə lutf iyən sulh bıbu!

Şukuron

⁴ Bəştə Xıdo hejo şukur kardeydəm ki, Xıdo bəşmə İsa Məsihədə lutf bəxş kardışe. ⁵ Çumçiko Xıdo, İsa Məsihədə şıməni har cəhəto – har curə sıxanədə iyən har curə zıneyədəərbob kardışe. ⁶ Jıqəən, Məsihi barədə bıə çəmə şoydəti şımənədə təsdiğ be. ⁷ Əve ki şımə Rəbb İsa Məsihi zuhuri çəş kardeydə, ruhaniyə ənomonədə hiç koriğ kəşeydənişon. ⁸ Çəmə Rəbb İsa Məsih şıməni tosə oxoy zumand bəkarde ki, Çəy omə rujədə benoxsan bıbən. ⁹ Xıdo bəfomande, Əy Deştə Zoə Rəbb İsa Məsihi bə unsiyət dəvət kardışe şıməni.

İcmoadə bıə həsbəhson

¹⁰ Ha çəmə imoniyə boon, deçəmə Rəbb İsa Məsihi nomi bəşmə lovə kardeydəm de iyəndı həmfikir bıbən. Bıdə təfriqon şıməni co nıkən. Eyni şınemon iyən eyni niyət şıməni bə ico biyə. ¹¹ Çumçiko ha çəmə imoniyə boon, şımə arədə bıə həsbəhson barədə Xloyi kəy odəmonku məsəme. ¹² *Çımı vote piyəy ime ki, şımə dılədə har i kəs iştə barədə voteydə «az Pauli dumoəvom», «az Apolloni dumoəvom», «az Kefa^a dumoəvom» yaan «az Məsihi dumoəvom». ¹³ Bəqəm Məsih cobəco kardə bıə? Bəqəm Paul boşmə bə çomex kəşə be? Bəqəm de Pauli nomi şıməni vəftiz kardəşone? ¹⁴ Az bə Xıdo şukur kardeydəm ki, vəftiz kardəmni şıməhono hiç kəsi, gərəyz Krispi iyən Qay. ¹⁵ Jıqo ki hiçki nıvoti deçımı nomi vəftiz bıə. ¹⁶ Bəle, az vəftiz kardıme həmçinin Stefani kəy odəmon. Bəçımı yod ni, gərəyz imi həni kim vəftiz kardə.

Məsih çe Xıdo gıdrət iyən mudrikətiye

¹⁷ Oxo Məsihi nıvıgandışe mını bo vəftiz karde, vıgandışe ki, Şoyə Xəbə pevılo bıkəm. Əmma de mudrikə sıxanon imi nıkardıme ki, Məsihi çomexədə marde iştə molyəti qın nıkə. ¹⁸ Çomexi barədə bıə kəlom bo məhv bey məhkum bıə odəmonro beağılətiye, çumçiko əvon bə məhv şə roədən, xılosi roədə bıə boəmə esə boy çe Xıdo gıdrəte. ¹⁹ Oxo Mıgəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Çe mudrikon mudrikəti məhv bəkam,

Çe aqilon ağılı bə puçi bebəkam».

²⁰ Kıve mudrik? Kıve ruhani mıəllim? Kıve ın dovri mıtəfəkkir? Bəqəm Xıdo dınyo mudrikəti bə beağıləti onıqordınışe? ²¹ Bə Xıdo mudrikəti mıvofıg, dınyo deştə mudrikəti vositə nıznəşe Xıdo, əve ki Xıdo bə gərəor oməy de dınyo beağıləti zınə vəzi vositə imon vardəkəson xılos bıkə. ²² Çumçiko Yəhudiyon mecuzəynə əloməton piyeydəşone, Yunanon bo mudrikəti nəveydən. ²³ Əmə esə boy Məsihi, bə çomex kəşə bıə Məsihi vəz kardeydəmon. Yəhudiyon imi royku beşey, bıtpərəston isə beağıləti hisob kardeydən. ²⁴ Əmma Məsih, bo dəvət kardəbıə həm Yəhudiyon, həm Yunanon çe Xıdo gıdrət iyən Xıdo mudrikətiye. ²⁵ Çumçiko çe Xıdo «beağıləti» insoni mudrikətisə həniyən barze, çe Xıdo «zəifəti» insoni zuysə həniyən zumande.

²⁶ Çımı imoniyə boon, diyə bıkən ki, şımə dınyoədə beədə kom vəzyətədə bıyon.

*1:12 Həv.18:24

^a1:12 Kefa – yəni Peter, Apollon isə co qıləy rəhbəre.

Şımə veyni bəşəri nəzədə mudrik, zumand, əsilmand nıbiyon. ²⁷ Xıdo isə çe dınyo beağıl zınəkəson bo mudrikon xəcolətəjə kardeyro, çe dınyo zəif zınəkəson bo zumandon xəcolətəjə kardeyro səçin kardışe. ²⁸ Çe dınyo nom-sandinə odəmon hiç kardeyro, exrocon, beəsilon iyən beğurbon səçin kardışe ki, ²⁹ bıdə hiç qılə inson Xıdo vədə şənbozəti nıkə. ³⁰ Əmma şımə Xıdo hımhımbədə Məsih İsadəşon. Əv boəmə Xıdoku omə mudrikəti, salehəti, mığəddəsəti iyən ozodəti be. ³¹ Çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyədə votə beydə «şənbozəti kardəkəs, de Rəbbi şənbozəti bıkə».

2

Xıdo mudrikəti

¹ Ha boon, az şımə tonə bo Xıdo siri bəyon karde omeədə de vey sanqınə sıxanon iyən mudrikəti noməym. ² Oxo az şımə arədə beədə bə jıqo gəror oməym ki, gərəyz İsa Məsihi, yəni bə çomex kəşə bıə İsa Məsihi co qıləy çiy qəp nıjənim. ³*Az şımə tonə omeədə zəif, vey tarsi iyən larzi dılədəbim. ⁴ Çımı sıxanon iyən vəz de bəşəri sıbutinə mudrikəti ne, de Rufi gıdrətibe. ⁵ De jıqo, bıdə şımə imon bəşəri mudrikətiku nıvo, Xıdo gıdrətiku bo.

⁶ Ruhən yol bıə insonon arədə isə əmə mudrikəti bəyon kardeydəmon. Əmma ın mudrikəti nə çı dınyo, nəən çı dınyo fani hıkmədon mudrikəti ni. ⁷ Əmə çe Xıdo sırinə iyən niyoni bıə mudrikəti bəyon kardeydəmon. Xıdo lap sıftəku bo çəmə izzətiro imi mıyyəən kardəşe. ⁸ In dınyo hıkmədon hiç qıləyni imi sənirəsəyn. Çumçiko sərəsəbəyn izzətinə Rəbbi bə çomex nəkəşin. ⁹*Çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Xıdo Boəy piyəkəsonro hozıkardəyon
Nə çəşi vindəşe, nə quşi məsəşe,
Nəən insoni dılı dərk kardəşe».

¹⁰ Bəmə isə Xıdo Deştə Rufi vositə okardışe imoni. Çumçiko Rufi tədgıg kardeydə har çiy, hətto Xıdo nıgılə niyəton. ¹¹ Oxo insoni dılətoni ki bəzıne, gərəyz çay dılətonədə bıə rufi? Jəqəən, hiçki Xıdo niyəton əzını, gərəyz Xıdo Rufi. ¹² Əmə çı dınyo rufi ne, Xıdo Rufi səməne ki, Xıdo bəmə doə ənomon dərk karde bızınəmon. ¹³ Əmə de insoni mudrikəti omutə sıxanon ne, de Rufi omutə sıxanon vositə imoni votəydəmon. Ruhani mudrikəti de ruhaniyə sıxanon izoh kardeydəmon. ¹⁴ Ruhani nıbə odəm bə Xıdo Rufi aid bıəy gəbul kardeydəni, oxo ım boəy beağılətiye. Çay gəbilyət rəseydəni bımi, çumçiko ruhani cəhəti tədgıg karde zıneydəni. ¹⁵ Ruhaniyə odəm isə har çiy tədgıg kardeydə. Fəğət hiçki tədgıg karde nıbəzıne əy. ¹⁶*«Ki Rəbbi şınəmoni dərk kardışe ki, məslohat bıdə Bəy?» Əmma əmə bə Məsihi şınəmoni molikimon.

3

*2:3 Həv.18:9

*2:9 Yeş.64:4

*2:16 Yeş.40:13

Əmə çe Xıdo xıdmətədə həmkomon

¹ Ha çımı boon, az deşmə ruhaniyə insonon ğəzinə ne, nəfsaniyə insonon ğəzinə, Məsihiyə imonədə korpə bıə insonon ğəzinə qəp jəme. ²* Az hardeyro şıt dome bəşmə, qonə xorəkon nıdome ki, şımə hələ hozı nıbişon, esətən hozı nişon. ³ Şımə hələ nəfsanişon. Hələ şımə arədə pəxıləti iyən mınocişə hestebu, şımə nəfsani nişon məqər? Bənə dınyoviyə insonon jiyeydənişon?

⁴* Şımə qıləyni «az Pauli dumoəvom», co qıləyni isə «az Apolloni dumoəvom» voteydəbu, şımə dınyovi insonon ğəzinə nişon məqər? ⁵ Apollo çıçonəye, Paul çıçonəye? Əvon əncəx xıdmətəvonin ki, şımə deçəvon vositə imon biyənen. Har kəs Rəbbi asbardə xıdməti bə vırə rosneydə. ⁶* Az kaştıme, Apollo ov doştışe, əmma Xıdo perosnişe. ⁷ Bı səbəb kaştəkəs, yaan ov doştəkəs mıhum ni, perosniyə Xıdo mıhume. ⁸ Kaştəkəsi iyən ov doştəkəsi dəqər iye. Har qıləyni bəştə zəhməti mığobil mikofot bəste. ⁹ Oxo əmə çe Xıdo xıdmətədə əməqdoşimon, şımənən çe Xıdo məzəyon, Xıdo dutəyoniyon.

Şımə çe Xıdo məbədişon

¹⁰ Xıdo bəmi doə lutfi mıvofığ az bənə qıləy ağılmandə bənno bınəçə ekardıme, co kəsi isə çəy səpe rost kardışe. Əmma har kəs sərhısob bıbu ki, çoknə duteyde. ¹¹ Hiç kəs qıləy co bınəçə noy nıbəzıne, ğərəyz noə bıə bınəçə, yəni İsa Məsihi. ¹² Ki çı bınəçə səpe ğızılo, nığəyo, ğıymətınə sığono, taxtəyo, sıməyo, kıləşo bıduto, ¹³ çəy ko bəlli bəbe iyən Hıkmı Ruji zahir bəbe, çumçıko de otəşi oşko bəbe. Otəş har kəsi koy keyfiyəti dəvinəo bebəkərdə. ¹⁴ Çiki dutəy tov biyo, əv mikofot bəste. ¹⁵ Çikinki bısuto, əv zərər bəkəşe. Əmma ıştən xilos bəbe, jıqo bızın otəşi dıləo dəbəvardə. ¹⁶* Məqəm zıneydənişon ki, şımə çe Xıdo məbədişon iyən Xıdo Ruf şımənədə jiyeydə? ¹⁷ Ki Xıdo məbədi məhv bıko, Xıdoən əy məhv bəkərdə. Oxo çe Xıdo məbədi mığəddəse iyən ın məbədi şımənişon.

¹⁸ Bıdə hiçki ıştən-ıştəni bə dast dəniğandı, şımənədə kiysə ıştəni bı dovrədə ağılmand zıneydəbu, bo ağılmand beyro beağıl bıbu. ¹⁹* Çumçıko çı dınyo ağılmandəti Xıdo vədə beağılətiye. Çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə: «Əv ağılmandon deçəvon hilə qəteyde». ²⁰* İjən votə beydə: «Rəbb zıneydə çe ağılmandon şınemonon ki, əvon puçın». ²¹ De jıqoy bıdə hiçki de insonon şənbozəti nıkə, çumçıko har çiy şıməne. ²² Paul, yaan Apollo, yaan Kefa, dınyo, jimon, marde, esətnə iyən oməvə – har çiy şıməne. ²³ Şımə isə bə Məsihi məxsusişon, Məsihən bə Xıdo məxsuse.

* **3:2** İbr.5:12-13

* **3:4** 1Kor.1:12

* **3:6** Həv.18:4-11,24-28

* **3:16** 1Kor.6:19; 2Kor.6:16

* **3:19** Əyy.5:13

* **3:20** Zəb.94:11

Çe həvariyon xıdmət

¹ Bıdə insonon əməni Məsihi xıdmətəvonon iyən çe Xıdo sıri icrəəkon bızının.
² İcrəəkonku tələb kardə beydə ki, etiboyn bıbun. ³ Şımə, yaan kiysə de bəşəri nəzə mını mihokimə bıko, ım mını har çiyşə kam norohat kardeydə, hətto az ıştən-ıştəni mihokimə kardeydənım. ⁴ İştəku qıləy taxsır vindeydənım, əmma bəştə bəroət doydənım, çumçiko mını mihokimə bıke əncəx Rəbbe. ⁵ Əve ki mıəyyən kardə bıə vaxtisə bənav, yəni Rəbbi nıomə hiç çiy barədə hıkm beməkən. Əv bome ruşnə səbəğənde bə toykiədə niyoni bıə çiyon iyən oşko bəkarde insoni dili niyəton. Bəvədə har kəs Xıdoku ıştə tarifi bəste.

⁶ Ha çımı boon, bəşmə xatır çıç votımebu aid kardıme əv bəştə iyən bə Apollo ki, şımə nımunə peqətən çəməku, «nıvıştə bıəyonku bə kəno beməşən» omutən bı hıkmı əməl kardey, hiçki de i kəsi şəhn nıkə, bə co kəsi xor diyə nıkə. ⁷ Oxo ki tını co kəson sə fərğın zıneydə? Bətiku çıç heste ki, tı əvı Xıdoku səni? Şayət Xıdoku səbu, çoknə bənə ıştəku bıə şəxsi şənbozəti karde bəzıneş? ⁸ Şıməku ki, har çiy vabəziyode! Şımə ki, həniərbob bıəşon! Şımə ki, podşo bıəşon beəmə! Keşke şımə həğigətən podşo bəbeşon ki, əmənen deşmə ivirədə podşoəti əkeymon! ⁹ Çımı fikro, Xıdo əmə həvariyonış bə marde məhkum bıəkəson dastə gəzinə lap oxoədə nımoyiş kardışe. Çumçiko əmənen, həm bo dınyo, həm bo mələkon, həmənen bo insonon qıləy təmşo bimon. ¹⁰ Əmə bə Məsihi xoto beağılımon, şımə esə boy, Məsihədə ağılmandışon! Əmə zəifimon, şımə zumandışon! Şımə şərafətinışon, əmə esə boy behurmətimon! ¹¹ Tosə bı vaxti əmə vəşi-təşi iyən cındırı dilədəmon. Əməni jəydən, bo mandeyən vırəmon ni. ¹² *Deştə təvuli aki de daston zəhmət kəşeydəmon. Əməni təhğir kardeədə xəy-dıvo doydəmon, rımuz kardə beədə tov vardeydəmon, ¹³ bəmə bıhton voteədə mıloyimə cəvob doydəmon. Tosə bı ruji əmə çe dınyo zıbil iyən həmməy vişmandi gəzinə bimon.

¹⁴ Az ımonı nıvışteydənım ki, şımə xəcolət bıəkəşən, nıvışteydəm ki, azizə fərzəndon gəzinə bəşmə nəsyət bıdəm. ¹⁵ Çumçiko şımə Məsihədə çanə tərbiyəəkon bıboən, pıəon vey ni, az de Şoyə Xəbə vositə İsa Məsihədə boşmə mənəvi pıə bim. ¹⁶ *Bı səbəb bəşmə ovardeydəm ki, çımıku nımunə peqətən. ¹⁷ Əve az Rəbbədə bomı aziz iyən bəfomandə zoə bıə Timotey şımə tonə vığandıme. Əv bəşmə yod bəvarde ki, az ıştə jimonədə Məsih İsa dumo çoknə şəm, har vırədə iyən har imoniyə icmonədə çoknə omutəme. ¹⁸ Şıməhono kali kəson jıqo zıneydən ki, az şımə tonə əvonım, əve gıloşə bıən. ¹⁹ Əmma Rəbb imkon bıdo, az bı nezon şımə tonə bomem. Bəvədə ın gıloşon sıxanon ne, çəvon gıdrəti bəvındem. ²⁰ Çumçiko Xıdo Podşoəti sıxanədə ne, gıdrətədəye. ²¹ Şımə çıç piyeydone? Az de vezə bom şımə tonə, yaanki de mehıbbəti iyən həliməti rufi?

*4:12 Həv.18:2-3

*4:16 1Kor.11:1; Fil.3:17

5

İmoniyon dilədə biə beəxloğəti

¹ *Jıqo voteydən ki, cinsiyə beəxloğəti heste şımə arədə ki, hətto bitpərəston dilədə bimi rast nıboşeşon. Şıməhono i kəs deştə pıjəni hıteydə. ² Şımə hələ lovgətən kardeydəşon! Çımi əvəzi yas qətənin, ın koy kardəkəsi ıştə arəo tojniyəninbişon. ³ Az isə cismən diyəro bıbomən, ruhən şımə dilədəm iyən şımə dilədə biəkəsi gəzinə çı odəmi barədə həni hıkm bekdəme. ⁴ Şımə deçəmə Rəbb İsa nomi qırdə beədə, az ruhən de Rəbb İsa gıdrəti şımə arədə beədə, ⁵ həmonə odəmi bə Şəytoni təslim bıkən ki, çəy andom məhv bıbu, bıdə Rəbbi omə ruji çəy ruf xılos bıbu. ⁶ *Şımə şənbozəti karde çok ni. Bəqəm zıneydənişon ki, kamişəvoy həmyoz həmmə həmi pətırşıneydə? ⁷ *Kanə həmyoziku təmiz bıbən ki, şımə tojə həmi bıbənən. Şımə həni behəmyozışon. Çumçiko çəmə Pasxə gırbonə pəsəvə biə Məsih həni gırbon doəbe boəmə. ⁸ *Bı səbəb əmə Pasxə de kanə həmyozı, bılx iyən bevəci ne, əmma de pokiəti iyən həğiğəti behəmyozə nuni id bıkəmon.

⁹ Az ıştə nomədə bəşmə nıvıştəmbə ki, de cinsiyə beəxloğəti kardəkəson əloğə məbastən. ¹⁰ Əmma az nəzədə nıqətıme ki, umumən de dınyo cinsiyə beəxloğon, taməkoron, gəsbkoron, yaan bitpərəston əloğə məbastən. Jəqo beyədə, şımə məcbur əbişon dınyo bo tərq karde! ¹¹ İntasi az esət bəşmə nıvıştəydəm ki, şımə əloğə məbastən ıştəni imonin zınə, əmma de cinsiyə beəxloğəti, taməkorəti, bitpərəstəti, bıhtonəvotəti, əyyoşəti, yaan hiləqorəti kardəkəson. De jıləvonon hətto ivirədə nun məhən. ¹² Oxo çımı çı ixtiyor heste icmoədə nıbəkəson bo mihokimə karde? Bəqəm şımə imoniyə icmoədə biəkəson mihokimə kardəninnişon? ¹³ İmoniyə icmoədə nıbəkəson Xıdo mihokimə bəkarde. Şımə isə bevəcə odəmi ıştə arəo bə kəno şodən.

6

İmoniyon arədə biə məhkəmə rıxnon barədə

¹ Şıməhono i kəsi məhkəmə rıxnə bıboşe de co kəsi, bəqəm çəy hınə rəseydə Xıdo xəlği vədə ne, beimonon vədə bo mihokimə karde? ² Məqəm şımə zıneydənişon ki, Xıdo xəlğ mihokimə bəkarde dınyo? Madəm şımə mihokimə bəkaşon dınyo, jıqo qədə rıxnon həll karde əzınışon bəqəm? ³ Məqəm zıneydənişon əmə mihokimə bəkardemon hətto mələkonən, mande ki bə rujqori barədə biə koon? ⁴ Şayət şımə arədə rujqori rıxnon hestinbu, boçi imoni bə imoniyə icmo aid nıbəkəson mihokimə doydən? ⁵ Az şıməni xəcolətəjə kardeyro ımı voteydəm. Yəni şımə dilədə qıləy mudrikə odəm ni ki, hıkm bekə ıştə imoniyə boon arədə? ⁶ Əmma imoniyə boə, ıştə

* **5:1** Lev.18:8; 20:11; Ğanun.22:30; 27:20

* **5:6** Qal.5:9

* **5:7** Beşe.12:5

* **5:8** Beşe.13:7; Ğanun.16:3

imoniyə boə bə məhkəmə okırneydə, həməən beimonon boşmə hakim beydən! ⁷ Şımə iyəndi arədə bıə məhkəmə rıxnon boşmə məğlubiyəte. Bərəks, bəşmə kardə bıə behəxətiyon tov vardey həniyən çok ni bəqəm? Məhrum bey həniyən çok ni bəqəm? ⁸ Əmma şıməhono kali kəson bə co kəsi nohəxəti kardeydə iyən bə dast dəğandeydə. Həttə ımı bəştə imoniyə boon kardeydən.

⁹ Bəqəm zıneydənişon ki, behəxəti kardəkəson Xıdo Podşoəti irs nıbəsten? İştəni bə dast dəməğandən, cinsiyə beəxloğon, bıtpərəston, zinokoron, de har curə homoseksualəti mışğol bıəkəson, ¹⁰ dızdon, taməkoron, əyyoşon, bıhtonəvoton, hiləqoron Xıdo Podşoəti irs nıbəsten. ¹¹ Şıməhono kali kəsonən jıqobin. Əmma de Rəbb İsa Məsihi nomi iyən deçəmə Xıdo Rufi şıştə biyon, təğdis kardə biyon iyən bəroət səyone.

Şımə Məsihi andomi uzvonışon

¹² * «Çımı icozə hestime bo har çiy karde» voteydəşon, intasi har çiy foydə doydəni. Azən vote bəzınem: «Çımı icozə hestime bo har çiy karde», əmma hiç çiy çımı səpe əğəti karde əzını. ¹³ «Hard bo ləvəye, ləvən bo hardi» voteydəşon, əmma Xıdo ləğv bəkarde həm ləvə, həməən hardi. İnsoni andomən bo cinsiyə beəxloğəti ne, bo Rəbbiye. Rəbbən bo andomiye. ¹⁴ Rəbbi bəyji kardə Xıdo, əməniyən Deştə ğudrəti bəyji bəkarde. ¹⁵ Zıneydənişon ki, şımə andom Məsihi andomi uzvonin? Esət Məsihi andomi uzvon de qıləy cinsiyə beəxloğə jeni andomi uzvon i bıkəm? Əslo ne! ¹⁶ * Bəqəm zıneydənişon ki, de cinsiyə beəxloğə jeni i bıəkəs, deəy i andom beydə? Oxo jıqo nıvıştə bıə: «İqlə andom bəben dıyninən». ¹⁷ De Rəbbi i bıəkəs isə de Rəbbi iqlə ruf beydə. ¹⁸ Diyəro bıbən cinsiyə beəxloğətiku. İnsoni kardə har qıno bəçəy andomi aid ni, əmma cinsiyə beəxloğəti kardəkəs bəştə andomi vəynə qıno kardeydə. ¹⁹ * Bəqəm zıneydənişon ki, şımə andom Mığəddəsə Rufi məbəde, kom ki Xıdoku sə bıə? Şımə bəştə iştəni məxsus nişon. ²⁰ Oxo şımə bə vey bohoyə ğıymət hıriyə bıəşon. De jıqoy ıştə andomi bo Xıdo izzətiro oko bıdən.

7

Kəxivand bey ğaydon

¹ Şımə bəmi nıvıştəyonbe ki, «çok bəbe merd penıxəviyi bə jeni» boən bımi diyəkəmon. ² Bo cinsiyə beəxloğəti nıbeyro bıdə har merdi ıştə jen, har jeniyən ıştə merdiş bıbu. ³ Har merd bəştə jeni, jenən bəştə merdi aid bıə jen-şuyəti karde həxi bə vırə bırosnı. ⁴ Jeni andom çəy iştəni ne, çəy merdi ixtiyorədəy. Jəqəon merdi andom çəy iştəni ne, çəy jeni ixtiyorədəy. ⁵ İyəndi jen-şuyəti karde həxiku məhrum məkən. Əncəx iştəni bə Xıdo həsr kardə vaxti de iyəndi jen-şuyəti karde barədə rozi bıbən. Çımı bəpeşt iyən nezkatı bıkən, bıdə şımə nəfsi hıçubətədə Şəyton şıməni royku

* **6:12** 1Kor.10:23

* **6:16** Ofə.2:24

* **6:19** 1Kor.3:16; 2Kor.6:16

benikə. ⁶ İmoni əmri ğəzinə ne, imtiyozi ğəzinə voteydəm. ⁷ Az orzu əkəym ki, həmə insonon bənə mı, kəxıvand nıbnun. Əmma har insoni Xıdoku sə ıştə ənom hestıše. Qıləyni jıqoye, ə qıləyni isə co curəye.

⁸ Bə kəxıvand nıbəkəson iyən vevə jenon esə boy ımı voteydəm: boəvon çok bəbe ki, bənə mı bımandın. ⁹ Qirəm ıştəni oqəte zıneydənin, bıdə kəxıvand bıbnun. Çumçıko kəxıvand bey çoke, de ehtirosi suteysən.

¹⁰* Bə kəxıvand bıəkəson isə az əmr kardeydəm, həniyən rosti, Rəbb əmr kardeydə ki, jen ıştə şuyəku benıšu. ¹¹ Şayət beşoən, əv beşu mandənine, yaanki deştə şuyə aştı bıənine. Şuyən ıştə jeni benikə.

¹² Bə əmandəyon isə Rəbb ne, az voteydəm ki, qirəm qıləy imoniyə boə imon nıvardə jeniş bıbo iyən jen deəy bo jiyey rozi bıbo, çəy şuyə benikə əy. ¹³ Qıləy imoniyə jeni şuyə imonin nıbo iyən şuyə deəy bo jiyey rozi bıbo, bıdə jen benıšu çəyku. ¹⁴ Çumçıko imon nıvardə şuyə deştə imoniyə jeni vositə bə Xıdo həsr kardə beydə iyən imon nıvardə jen deştə imoniyə şuyə vositə bə Xıdo həsr kardə beydə. Bərəks şımə əğılon nopok əbin, esət isə əvon Xıdo xəlği uzv beydən. ¹⁵ İmon nıvardəkəs co beydəbu, bıdə co bıbu. Jıqo beədə imoniyə boə, yaan hovə sərbəstin, çumçıko Xıdo piyeydəşe ki, şımə de həmməy sulhədə bıjiyənen. ¹⁶ Ha jen, tı çı zıneydəş ki, ıştə şuyə xilos bəkərdəş, ya ne? Jəqoən, ha şuyə, tı çı zıneydəş ki, ıştə jeni xilos bəkərdəş, ya ne?

Rəbbi doə ozodəti əsose

¹⁷ Əmma har kəs Xıdo boəy təyin kardəy ğəzinə iyən bə Rəbbi dəvəti mıvofiğ bıjiyi. Jıqo ğaydə noydəm bo icmon həmməy. ¹⁸ Qirəm şəxsi sınıtət bıə bəpeştə bə imon dəvət bıəbo, həmonə sınıtəti əloməton arəo penıqəti. Co qıləy şəxs isə besınıtət beədə bə imon dəvət bıəbo, bıdə həni sınıtət nıbu. ¹⁹ Sınıtət bey, yaanki besınıtət bey, nişe qıləy vocıbot. Ən vocıb əve ki Xıdo əmron bə vırə bırosnən. ²⁰ Bıdə har kəs bə imon dəvət bıə vaxti kon vəzyətədəy, jəqoən bımandı. ²¹ Bə imon dəvət bıə vaxti ğul bışsə, norohat məbi. Əmma bo ozod bey imkon hestebu, çok bəbe ımı bıkəy. ²² Oxo Rəbbiku bə imon dəvət sə ğul, bo Rəbbi ozodə insone. Jəqoən bə imon dəvət bıə ozodə inson, bo Məsihi ğule. ²³ Şımə bə vey bohoyə ğıymət hıriyə bıəşon, bo insonon ğul məbən! ²⁴ Ha boon, har kəs kon vəzyətədə bə imon dəvət beysə, jəqoən bımandı Xıdo vədə.

Kəxıvand nıbey barədə Pauli məslohat

²⁵ Bə kinon aid Rəbbiku hiç qıləy əmr səmni. Əmma bə Rəbbi bəfomand beyro mərhəmət sə qıləy insoni ğəzinə ıştə fikron voteydəm. ²⁶ Çımı fikro, bı esətnə çətinə vəzyətədə, bo insoni həniyən çok bəbe ki kon vəzyətədəy, jəqoən bımandı. ²⁷ Tı kəxıvand bıəşbo, orzu məkə ıştə jeni bo bekarde. Jenı niysə, boştə jen mənəv. ²⁸ Əmma ıştı kəxıvand bey qıno ni. Kinən bə şu bışo, qıno nıbəka. İntasi kəxıvand bıəkəson veyə əzyət bəkəşen. Az isə piyeydəme şıməni çı əzyətiku nığo bıdəm. ²⁹ Çımı imoniyə boon, ımı bıvotım ki, vaxt kam mandə. Çımı bəpeşt jensoybon jen

*7:10-11 Mat.5:32; 19:9; Mark 10:11-12; Lukə 16:18

nıbəkəson ğəzinə, ³⁰ yas qətəkəson yas nıqətəkəson ğəzinə, şoyvo kardəkəson şoyvo nıkardəkəson ğəzinə, səkəson nısəkəson ğəzinə, ³¹ dınyoviyə koonku foydə səkəson, foydə nısəkəson ğəzinə bıbun. Çumçiko çı dınyo esətnə vəzyət dəbəva-bəşe.

³² Az piyeydəmə şımə hiç qıləy ğəyğü nıbu. Kəxıvand nıbəkəs Rəbbi koon barədə fikir kardeydə, piyeydəşe Rəbbi rozi bahaştı. ³³ Kəxıvandə merd isə ıştə jeni rozi haşteyro bo dınyovi koon ğəyğü kəşeydə, ³⁴ çəy sə dəpuşiyeydə. Beşuyə jen, yaan kinə Rəbbi koonro ğəyğü kəşeydə ki, həm andomədə, həmən ruhən təğdis bıbu. Şusoybə jen isə ıştə şuyə rozi haşteyro bo dınyovi koon ğəyğü kəşeydə. ³⁵ İmi boşmə ozodəti məhdud karde ne, əncəx bəşmə xəyri voteydəm ki, de ədəb-ərkanı hərəkət bıkən, ıştə fikron cəm karde-karde ıştəni əncəx bə Rəbbi həsr bıkən.

³⁶ Şayət qıləy zoə şıneydə ki, deştə pəvəndi rostə rəftor kardeydəni, kinə şu şey vaxt rəsə, bıdə ə odəm ıştə piyəy bıkə. Qıno kardeydəni. Bıdə əvon kəxıvand bıbun.

³⁷ Əmma şəxsi ıştə dilədə bə ğəror omə ki, bəştə nəfsi hakime, ıştən piyeydəşe kəxıvand nıbu, ə odəmən çok kardeydə. ³⁸ De jıqoy deştə pəvəndi kəxıvand bıəkəs çok kardeydə, kəxıvand nıbəkəs isə həniyən çok kardeydə.

³⁹ Çe jeni şuyə çanə ki səğə jen anqılə bəştə şuyə. Şayət çəy şuyə bıcardo, bəvədə jen ozod beydə iyən bəki bıpiyişe bə şu şe bəzıne. İntasi əv bə Rəbbi imon vardə merd bıənine. ⁴⁰ Əmma çımı fikro, vevə jen bə şu nişo həniyən baxtəvərə iyən jıqo şıneydəm ki, bəmıkuən Xıdo Ruf heste.

8

Bə biton edaştə ğırbonə qujd

¹ Bə biton edaştə ğırboni barədə isə şımə votey ğəzinə həlbəttə, «çəmə həmməy zınəy heste». Zınəy insoni ğuddəyn kardeydə, mehıbbət isə ruhən inkişof doydə. ² Ki şıneydə ki, çiçsə zıneydə, əv hələ çoknə lozime jəqo zıneydəni. ³ Əmma şəxsi piyeydəşebu Xıdo, Xıdo ə şəxsi zıneydə.

⁴ Jıqonə, bə biton edaştə ğırbonə qujdi harde barədə əmə zıneydəmon ki, «dınyoədə bıə biton qıləy hiçin» iyən «ğərayz iqlə Xıdo co qıləyni ni». ⁵ Hərçənd ki zəminisə iyən osmonədə «xıdon» nomədə bıəyon bıbonən, hətto veyə «xıdon» iyən «rəbbon» bıbonən, ⁶ boəmə iqlə Xıdo – Pıə heste. Deçəy vositə har çiy be, əmənen Boəy jıyeydəmon. Həmçinin çəmə iqlə Rəbb heste, Əvən İsa Məsihe. Har çiy Deçəy vositə be, əmənen Deçəy vositə jıyeydəmon.

⁷ Əmma həməkəs imi zıneydəni. Hələn bə bıtpərəstə adəton məhəl noəkəson hestin ki, jıqo şıneydən çəvon hardə qujd bə biton edaştə bıə, zəif bey səbəbo vicdon əzobi kəşeydən. ⁸ Hardey isə əməni bə Xıdo nez nıbəvarde. Əmə nahardeədə hiç çiy qin kardeydənimon, hardeədən hiç çiy bə dast vardeydənimon. ⁹ Əmma sərhısob bıbən ki, şımə imi kardey ixtiyor bo imoni zəif bıəkəson dəqijniyero səbəb nıbu. ¹⁰ Şayət vicdon zəif bıəkəs bıvıno ki, zınəy soyb bıə tı bıtpərəston məbədədə bə surfə niştəş, əv bə biton edaştə ğırbonə qujdi bo harde ciqə nıbəka? ¹¹ Səkiştədə im zəifə imoniyə boə ıştı zınəy hıubətədə həlok bəbe – oxo Məsih boəy mardə. ¹² Jıqonə, şımə bə imoniyon vəynə qıno kardeədə, çəvon zəifə vicdoni yarəjə kardeədə bə Məsihi vəynə

qıno kardeydəşon. ¹³ Əvə ki, qirəm hardey çımı imoniyə boə dəqijneydəbo, az hiç vaxti qujd nıbəham ki, bıdə çımı imoniyə boə dəniqijiyı.

9

Həvari ixtiyoron

¹ Məqər az ozod nim? Məqər həvari nim? Məqər vindəmni Rəbb İsa? Məqər şımə çımı əməlon bəhrə niyon bo Rəbbi? ² Qirəm bo co kəson həvari nıbomən, laməla boşmə həvarim. Şımə de Rəbbi bıə jimon çımı həvariyəti sıbute.

³ Mını mihokimə kardəkəson vəynə az ıştəni jıqo mıdofıə kardeydəm: ⁴ Məqər çəmə kəşə zəhməti mığobilədə bo harde-peşome ixtiyor nimone? ⁵ Məqər bənə co həvariyon, bə Rəbbi məxsus bıə boon iyən Kefa ğəzinə imoniyə jen səy, əy ıştə paliyo bo novniye çəmə ixtiyor nimone? ⁶ Əncəx çımı iyən Barnaba ko nıkarde-nıkarde rujqor dəvoniyeyro ixtiyor nimone bəqəm? ⁷ Ki bəştə hisob sərbozəti bəkarde? Ki anqıə boğ ebəğande, çəy məhsuli nıbaharde? Ki qələ bəçovne, çəy şiti penibəşome? ⁸ Bəqəm əncəx az insonon şınəy ğəzinə qəp jəydəm? Tovrat eyne çiyon voteydəni bəqəm? ⁹ *Oxo çe Musa Tovratədə nıvıştə bıə: «Bə xəmən kuyə neqo qəvi bukəvonə məjən». Məqər Xıdo bə neqon ğəyd mandeydə, ¹⁰ yaanki ın sıxanon həmməyəvo bəmə aid nin? Həlbətən ım boəmə nıvıştə bıə, çumçiko qit kardəkəs de umu şum kardənine, xəmən kardəkəsən umudəvoye ki, bə məhsuli xanboze. ¹¹ *Şayət əmə şımə arədə ruhaniyə tumon kaştımone, şıməku maddiyə bəhrə qırdə bıkomon, şıməku vey çiy tələb kardeydəmon bəqəm? ¹² Qirəm co kəson şımə koməqətiyədə oko doydənbo, bəvədə çəmə həniyən vey həx heste! Əmə esə boy ın həxi hiç vaxti oko doəmonni. Bərəks, əmə bə har çiy petoveydəmon ki, bə Məsihi Şoyə Xəbə pevilo karde ənqəl nıbəmon. ¹³ *Məqəm zineydənişon ki, məbədədə ko kardəkəson bə məbəd vardə bıə edaştonədə hardeydən iyən ğırbonqo xıdmətəvonon ğırbonqoyo baxşə peqəteydən? ¹⁴ *De jıqoy Rəbbi əmr kardəşe bə Şoyə Xəbə bəyon kardəkəson ki, əvon bı koy hisob rujqor dəvunın. ¹⁵ Əmma az ın həxon hiç qıləyni oko nıdome. İmoni nıvıştəydənim ki, ın həxi boştə bıpiyime. Marde bomı həniyən çoke, Xıdoku omə tarifi qin kardeysən. ¹⁶ Hərçənd az Şoyə Xəbə pevilo kardeydəmbo, demi şənbozəti karde əzımim. Oxo ım çımı vocibə ğarze, qirəm Şoyə Xəbə pevilo nıkom vay bəçımı holi! ¹⁷ Qirəm ımı deştəxoşi kardeydəmbo, mıkofotım bəbe. Ne, şayət deştəxoşi kardeydənimbo, bəvədə az bəmı asbardə vəzifə bə vırə rosneydəm. ¹⁸ Bəs bəvədə çımı mıkofot çiçe? Çımı mıkofot ıme ki, Şoyə Xəbə pevilo karde-karde betəmənno vəz kardeydəm iyən bəmı doə bıə həxi hiç oko doydənim.

¹⁹ Az ozodim iyən bə hiçki məxsus nim, intasi mımkun ğədər vey odəm bə dast vardeyro ıştəni bo har kəsi ğul kardıme. ²⁰ Yəhudiyon bə dast vardeyro de Yəhudiyon

***9:9-10** Ğanun.25:4; 1Tim.5:18

***9:11** Rom.15:27

***9:13** Ğanun.18:1

***9:14** Mat.10:10; Lukə 10:7

bənə Yəhudi rəftor kardıme. Yəni, Ğanuni hıkmı jiyədə bıkəson bə dast vardeyro deyəvon bənə Ğanuni hıkmı jiyədə bıkəsi rəftor kardıme, halbuki az Ğanuni jiyədə nim. ²¹ Ğanuni nıznekəson bə dast vardeyro deyəvon bənə Ğanuni nıznekəsi rəftor kardıme, ıştən çe Xıdo ğanuniku bə kəno nim, bə Məsihi ğanuni tabe bıbomən. ²² Zəifon bə dast vardeyro deyəvon bənə zəifi rəftor kardıme. Az de har vositə kali kəson xılos kardeyro harçi bim bo har kəsi. ²³ İmoni həmməyəvo Şoyə Xəbə roədə kardeydəm ki, bəçəy bərəkəti azən xanboz bıbum.

Bo fanımbə taci dastpoçə beydəm

²⁴ Zıneydənişon bəqəm vitə idmonəkon dastə bəhs kardeyədə həmməyəvo viteydən, əmma i kəs mikofot səydə? Jıqo bıvitənən ki, mikofot səy bızınən. ²⁵ Mısobiğədə bəhs kardəkəson har cəhəto ıştəni bə intizomi tabe kardeydən. Əvon ımı bo fani bıə çambə səyro kardeydən, əmə isə bo fani nıbə taci səyro kardeydəmon. ²⁶ De jıqo, az viteydəm, bəməğsəd viteydənim, az boksəvonim, bə həvo mışt ğandeydənim. ²⁷ İntasi məşq kardeydəm, ıştə andomi bəştə tabe kardeydəm ki, bə co kəson Şoyə Xəbə vəz kardeədə ıştə mikofotiku məhrum nıbum.

10

İsraili tarıxiku ibrətonə dərson

¹ *Çımı boon, piyeydəmni ki şımə bexəbə bıbən çımiku ki, Xıdo de avə ro nişo kardışe bəçəmə əcdodon, həmməyəvo dıyo arəo ovaştin. ² Əvon həmməy Musa dumo şeydəbin, avədə iyən dıyoədə vəftiz kardə bin. ³ *Həmməy eyni ruhaniyə hard – manna hardışone ⁴ *iyən eyni ruhaniyə peşoməy peşoməşone. Çumçiko əvon ıştəku bəpeştə omə ruhaniyə Halo peşomeydəbin. Ə Hal Məsihbə. ⁵ *Əmma Xıdo çəvon veyniku rozi nımande iyən çəvon cəsəd səhroədə mande.

⁶ *İmon həmməy boəmə ibrət bin ki, əmənen bənə bəvon bevəci orzu məkəmon. ⁷ *Bənə çəvon kali qılön bıtpərəst məbən. Jıqo nıvıştə bıə çəvon barədə: «Xəlğ nışte hardışe-peşoməşe, çəyo əşte bə bitı şərəf de ehtirosi şoyşotkomə kardışe». ⁸ *Cinsiyə beəxloğəti məkən. Cinsiyə beəxloğəti kardəkəsonədə vıstı se həzo kəs i rujədə kıştə be. ⁹ *Məsihi dəvinə məkən: kali kəson dəvinə kardışone, moron jəşone jıləvonon kıştışone. ¹⁰ *Pıt-pıt məkən, çəvonədə kali kəson pıt-pıt kardışone iyən məhvəkə

***10:1** Beşe.13:21-22; 14:22-29

***10:3** Beşe.16:35

***10:4** Beşe.17:6; Aşm.20:11

***10:5** Aşm.14:29-30

***10:6** Aşm.11:4

***10:7** Beşe.32:6

***10:8** Aşm.25:1-18

***10:9** Aşm.21:5-6

***10:10** Aşm.16:41-49

mələki kıştışe əvon. ¹¹ In hodison ibrət dərsi bibun ki, bəçəvon sə oməyn iyən bı dovri oxoy rəsə boəmə nəsyət beyro nıvıştə bıən. ¹² Bı səbəb harki şıneydə ki ğoym mandə, əv ehtiyotin bıbu ki, dənıqını. ¹³ Şımə bə har kəsi sə ome zınə dəvinəo beşiyon, bə co qıləyni rast noməyon. Xıdo bəfomande iyən Əv nıbahaşte şımə bə zu nıvışkiyə dəvinəo eqınən. De dəvinəo ivirədə perəxemonən təmin bəkarde ki, tov varde bızınən.

Bitpərəstəti iyən Rəbbi surfə

¹⁴ De jıqoy ha azizqıromiyon, bitpərəstətiku diyəro bıbən. ¹⁵ Az bə ağılmandə odəmon ovardeydəm. Şımə ıştən çımı votəyon osə bıkən. ¹⁶ *Bəqəm çəmə xəy-dıvo doə xəy-dıvo piyolə bə Məsihi xuni xanbozəti ni? Çəmə poə kardə nun bə Məsihi andomi xanbozəti ni? ¹⁷ Nun i bey ğəzinə əmə vey bıbomonən i andomimon. Əmə həmməy bə eyni nuni xanbozimon. ¹⁸ *Bə İsrail xəlği nəzər səğandən: ğırbonon hardəkəson bə ğırbonqo xanboz nin bəqəm? ¹⁹ Bəs jəqo beədəsə, az çiç vote piyeydəmə? Məqər bə bıton edaştə ğırbonə qujdi qıləy molyət hestışe? Yaanki bıton molyət hestışone? ²⁰ *Xəyr, əmma voteydəm ki, bitpərəston ğırboni bo Xıdo ne, bo cınon vardeydən. Az piyeydəmni ki, şımə de cınon xanboz bıbən. ²¹ Şımə həm Rəbbi piyoləo, həmən cınon piyoləo peşome nıbəzineşon. Həm Rəbbi, həmən cınon surfəo harde nıbəzineşon. ²² *Yaan əmə Rəbbi bə rıvınəti vadar kardeydəmon? Məqər əmə Çəysə zumandimon?

İştə ozodəti bo Xıdo izzətiro oko bıdən

²³ *«Bə har çiy icozə heste» voteydəşon, əmma har çiy foydə nişe. «Bə har çiy icozə heste» voteydəşon, intasi har çiy ruhən inkişof doydəni. ²⁴ Har kəs boştə xəyri ne, bo co kəson xəyri bınevı. ²⁵ Ğəssobonku har çiy səydonbo, de vicdoni no-peqət nıkardə bəhən. ²⁶ *Oxo «Çe Rəbbiye zəmin iyən əyo mıvcud bıəyon». ²⁷ Şayət imon nıvardəkəs şıməni ğonəğ kardeydəbu, piyeydone bışən, bəvədə çiç bınon şımə vədə, de vicdoni no-peqət nıkardə bəhən. ²⁸ Qirəm i kəs bəşmə bıvoto ki, «ım bo bıton varda bıə ğırbonə qujde», bəvədə məhən, həm ımı bəşmə bıvoti xatır, həmən bə co kəsi vicdoni xatır. ²⁹ Az şımə vicdoni ne, co kəson vicdoni barədə voteydəm. Oxo boçi çımı ozodəti de co kəsi vicdoni mıhokimə kardə bıbu? ³⁰ Qirəm az şukur kardəm hardəmbo, bə şukur kardə bıə hardiro boçi mını mızəmmət kardeydən? ³¹ De jıqoy çiç hardeydonbo, çiç peşomeydonbo, çiç kardeydonbo, har çiy bo Xıdo izzəti bıkən. ³² Nə Yəhudiyon, nə Yunanon, nəən Xıdo icmo dəməqijnən, ³³ çoknə ki azən har çiyədə har kəsi rozi haştəydəm. İmi boştə xəyri ne, bo vey kəson xəyri kardeydəm ki, əvonən xılos bıbun.

***10:16** Mat.26:26-28; Mark 14:22-24; Lukə 22:19-20

***10:18** Lev.7:6

***10:20** Ğanun.32:17

***10:22** Ğanun.32:21

***10:23** 1Kor.6:12

***10:26** Zəb.24:1

11

¹* Az Məsihiku nımunə peqəte ğəzinə, şımənən çımıku nımunə peqətən.

İmoniyon icmoədə dıvo karde ğaydon

² Mını hejo bə yod vardeyro iyən çımı bəşmə doə təlimi rioyət kardeyro şıməni tarıf kardeydəm. ³ Pıyeydəme imiyən bızınən ki, har merdi sə Məsihe, jeni sə merde, Məsihi sə isə Xıdoye. ⁴ Bəştə sə jıçıy edoə vəzyətədə dıvo kardə, yaanki peyğəmbərəti kardə har qılə merd ıstə səy rısvo kardeydə. ⁵ Ojəsə dıvo kardə, yaanki peyğəmbərəti kardə har qılə jenən ıstə səy rısvo kardeydə. Oxo jıləvoni de muyon toşə bıə jeni arədə hiç fərgə ni. ⁶ Qırəm jen ıstə səy edoydənıbo, bıdə ıstə muyon kırt bıbırnı. Şayət bo jeni ıstə muyon kırt bırnıye, yaanki toşey aybe, bıdə ıstə səy edə. ⁷* De jıqo, merd ıstə səy enıdə, çumçıko əv çe Xıdo surəti iyən ızzəti zahır kardeydə. Jen isə merdi ızzəte. ⁸* Çumçıko merd jeno ne, jen merdo ofəyəy. ⁹ Oxo merd bo jeni ne, jen bo merdi ofəyə kardə be. ¹⁰ Bı səbəb jen ıstə səy edoənine, ım çəy səpe bıə hakimiyəti əlomət bıbu ki, bıdə mələkon bıvındın. ¹¹ Umumən Rəbbi nəzədə, nə merd jenıku, nə jen merdiku co nin. ¹² Çumçıko jen merdo ofəyə kardə be, merdən de jeni vositə bə dınyo omeydə iyən har çiy Xıdokuye. ¹³ Şımə ıstən no-peqət bıkən, bə jeni dabome ojəsə bə Xıdo dıvo karde? ¹⁴ Təbiət ıstən bəşmə omuteydə ki, merdi muy dıroz bey boəy behurmətəti, ¹⁵ jeni muy dıroz bey isə boəy şərəfe. Çumçıko mu pəlu əvəzi bə jeni doə bıə. ¹⁶ Bı barədə ki demı rozi beydənıbu, bıdə bızını ki, nə çəmə, nəən Xıdo icmonədə co qıləy adət niy.

Rəbbi surfə barədə ğaydon

¹⁷ Ovaştəydəm bə co ğaydon. Bəşmə yığnəğon qorə şıməni tarıf kardeydənım, əvon foydəsə vey zərər vardeydən. ¹⁸ Əvvəla məsəme ki, icmoədə qırdə beədə şımə dılədə təfriqon beydən. Az kamən bıbo, bımi bovə kardeydəm. ¹⁹ Əsl imoniyon bəlli beyro şımə dılədə fərginə təlimon be bəzınən. ²⁰ Şımə bə Rəbbi surfə qırdə beydon, bımi Rəbbi surfə vote əbını. ²¹ Çumçıko şımə iyəndı çəş kardeydənışon, ıstə surfə okardeydəşon iyən qıləyni vəşi mandeydə, co qıləyni si beydə, hətto sərxoş beydə. ²² Bəqəm şımə bo harde-peşome kə niyone? Bəlkəm şımə Xıdo icmo exroc kardey iyən bə kosıbon xəcolət doy piyeydone? Çiç bıvotım bəşmə? Tarıf bıkəm şıməni? Ne, bımədə şıməni tarıf nıbəkam.

²³ Çumçıko Rəbbi İştəku ğəbul kardəme çımı bəşmə ın rosnıyəy: təslim kardə bıə şəvi Rəbb İsa peqətışe nun, ²⁴ şukur kardışe, poə kardışe əv iyən votışe: «İm boşmə doə bıə Çımı andome. Mını bə yod vardeyro ımı bıkən». ²⁵* Jəqoən şanqonə harde bəpeştə peqətışe piyolə, votışe: «In piyolə Deçımı xuni dəbastə bıə Tojə Əhde. İmi har səfə peşomeədə Mını bə yod dənən». ²⁶ Çumçıko har səfə ın nuni hardeədə iyən çı

* **11:1** 1Kor.4:16; Fil.3:17

* **11:7** Ofə.1:26-27

* **11:8-9** Ofə.2:18-23

* **11:25** Beşe.24:6-8; Yer.31:31-34

piyoləo peşomeədə şımə detosə Rəbbi ome Çəy marde bəyon kardeydəşon.

²⁷ De jıqo, harki loyiğ nıbə tərzedə ın nuni bəho, yaan Rəbbi piyoləo peşomo, əv bə Rəbbi andomi iyən xuni vəynə taxsırkore. ²⁸ Bıdə inson ıştən-ıştəni osə bıkə, çəyo çı nunədə bəhə iyən çı piyoləo peşomi. ²⁹ Çumçıko harki bə Rəbbi andomi məhəl nınoə, ımı bəho iyən peşomo, hardeədə iyən peşomeədə ıştə səpe mıhokimə vardeydə. ³⁰ Bı səbəb şımə veyni zəife iyən noxəşe, kali kəson isə mardən. ³¹ Qirəm əmə ıştəni osə kardəmonbəy, mıhokimə kardə nəbimon. ³² Əmə Rəbbi tərəfo tənbe kardə be-be tərbiyə kardə bıbəmon ki, de dınyo bə ico məhkum məbəmon.

³³ De jıqoy çımı imoniyə boon, bə surfə qırdə beədə iyəndı çəş bıkən. ³⁴ Şayət kiysə vəşi qətəbu, bıdə ıştə kədə bəhə ki, şımə yığnəğ bə mıhokimə onıqardı. Əmandə məsəlon esə boy az ıştən omeədə səbəro bəkardem.

12

Ruhaniyə ənomon

¹ Çımı imoniyə boon, boən esət ruhaniyə ənomon barədə bıvotım, piyeydəmni ki, şımə çəvonku bemələmot bıbən. ² Zıneydəşon ki, şımə bıtpərəst bıə vaxtonədə bə bezıvonə bıton bo səcdə kardeyro çoknə dəqijniyə bıəşon. ³ Bı səbəb şıməni xəbədo kardeydəm ki, Xıdo Rufədə qəp jəkəs «bə İsa lənət bıbu» nıbəvotə iyən hiçki Mığəddəsə Rufi vositə nıbə votə nıbəzıne ki, «İsa Rəbbe!»

⁴* Mıxtəlifə ənomon hestin, əmma əvoni doə Ruf eyniyə. ⁵ Curbəcurə xıdməton hestin, əmma əvoni doə Rəbb eyniyə. ⁶ Curbəcurə fəoliyətonən hestin, əmma əvoni har kəsədə hasil kardə Xıdo eyniyə. ⁷ İntasi Ruf bo həmməy xəyri bə har kəsi ənom doydə. ⁸ Bə qıləyni de Rufi vositə hıkmət votə ənomi, bə co qıləyni isə de eyni Rufi zınəy omute ənomi doə beydə. ⁹ Bə qıləyni eyni Ruf zumandə imon, bə co qıləyni həmonə Ruf şifo doy ənomon doydə. ¹⁰ Bə qıləyni mecuza soxtəy, bə co qıləyni peyğəmbərəti, bə qıləyni rufon mıyyəən kardey, bə co qıləyni nomələmə zıvononədə qəp jəy, bə qıləyniyən ın zıvonon izoh kardey ənom doə beydə. ¹¹ İmon həmməy iqlə iyən eyni Rufi fəoliyətin. Ruf ıştə piyə tərzedə ın ənomon bə har kəsi paybaxş kardeydə.

İsa Məsihi andomi barədə

¹² Andom iqləye, çəy uzvon isə veyin. Andomi uzvon vey bıbonən iqlə andomi təşkil kardeydən. Məsihən jıqoye; ¹³ oxo əmə həmməy bo iqlə andom beyro de iqlə Rufi vəftiz bıəmon: Yəhudi iyən Yunan, ğul iyən ozodə inson, həmməy eyni; de eyni Rufi pur kardə bıəmon. ¹⁴ Oxo andom iqlə uzvo ne, vey uzvo iborətə. ¹⁵ Ehanə lıq bıvoto, «az dast nim, bə andomi aid nim» məqər bı səbəb əv andomiku kənoədə mande bəzıne? ¹⁶ Ehanə quş bıvoto, «az çəş nim, az bə andomi aid nim» məqər bı səbəb əv andomiku kənoədə mande bəzıne? ¹⁷ Həmə andom çəşo iborət bəbəy, bəvədə çoknə əməsimon? Həmə andom quş bəbəy, əmə çoknə bu əznimon? ¹⁸ Əmma Xıdo

*12:4-12 Rom.12:4-8

ıştə piyəy ğəzinə uzvon andomədə vırəbəvırə kardışe. ¹⁹ Qirəm həmməy iqlə uzv bəbəyn, bəvədə andom kon vəzyətədə əmandi? ²⁰ Jıqəən, andomi uzv veye, andom isə iqləye. ²¹ Çəş bə dasti vote əzini «tı bəmi lozim niş», yaanki sə bə lınqon vote əzini «şımə bəmi lozim nişon». ²² Bərəks, andomi zahirən zəif çiyə uzvon həniyən vey vocibin, ²³ əmə kam dəqərin hisob kardə uzvi həniyən vey vocib zıneydəmon, boştə reçin niçiyə uzvonən lap vey ğəyğü kəşeydəmon. ²⁴ Reçin çiyə uzvon isə bimi ehtiyoc nişone. İntasi Xıdo bəçəmə kam dəqər doə uzvi həniyən vey dəqər doşe iyən andomi jıqo soxtışe ki, ²⁵ andomədə hiç qıləy cobəcoəti nıbu, bərəks, həmə uzvon bə iyəndı ğəyd bımandın. ²⁶ Əve, qirəm qıləy uzv əzob kəşeydəbo, co qılə uzvonən deəy ivirədə əzob kəşeydən. Uzvon qıləyni şərəfin kardə beədə, co qılə uzvonən deəy ivirədə şoyvo kardeydən.

²⁷ Şımənən Məsihi andomişon, cobəcoədə esə boy i andomi uzvonişon. ²⁸ *Xıdo imoniyon icmoədə iminə vırədə həvariyon, dımınə vırədə peyğəmbəron, seminə vırədə mıəllimon təyin kardışe. Çəyo bə əmandəyon mecuzə soxtey, şifo doy, koməq kardey, idorəkəti, noməlumə zıvononədə qəp jəy ənomon doşe. ²⁹ Həmməy həvarin bəqəm? Həmməy peyğəmbərin bəqəm? Həmməy mıəllimin bəqəm? Həmməy mecuzə soxte bəzınen bəqəm? ³⁰ Çe həmməy şifo doy ənomon hestışe bəqəm? Həmməy zıvononədə qəp jəydən bəqəm? Həmməy ın zıvonon izoh karde bəzınen bəqəm? ³¹ Əmma həniyən yolə ənomon vey orzu bıkən. Esət bəşmə çımisə həniyən çokə ro nişo bəkam.

13

Mehibbət çiçe?

¹ Qirəm az insonon iyən mələkon zıvonədə qəp jəydəmbo, intasi mehibbətım nıbo, bəvədə az cinq-cinq kardə mıs, yaan danq-dunq kardə sıncim. ² *Qirəm peyğəmbərəti ənomım bıbo, həmə siron iyən har curə zınəy bızınom, bandon vırəo lovne zınə imonım bıbo, əmma mehibbətım nıbo, bəvədə az qıləy hiçim. ³ Qirəm az ıştə həmə tənxo bə beçizon paybaxş bıkom iyən ıştə andomi bə otəşi təslim bıkom, intasi mehibbətım nıbo, çımi bəmi hiç foydəş ni.

⁴ Mehibbət səbrine, xəymənde. Mehibbət pəxıləti nıbəka, şənbozəti nıbəka, lovğəti nıbəka, ⁵ hoziyəti nıbəka, ıştə mənəfəti çəş nıbəka, ğıyızın nıbəbe, bəy kardə bıə bevəciyon hisobi nıbəqəte. ⁶ Mehibbət bə nohəxəti şoyvo nıbəka, bə həğiğəti şo bəbe. ⁷ Mehibbət bə har çiy tov bəvarde, bə har çiy bovə bəkarde, bə har çiy umu bəbaste, bə har çiy pebətove.

⁸ Mehibbət əslo onıbərxə. Əmma peyğəmbərətıyon ləğv bəben, zıvonon sə bəben, zınəy arəo peqətə bəbe. ⁹ Çumçiko çəmə zınəyən məhdude, peyğəmbərətıyən məhdude. ¹⁰ Mıkəmmələti omeədə məhdud bıəyon arəo peqətə bəben. ¹¹ Az korpə beədə bənə korpə qəp jəydəbim, bənə korpə dərk kardeydəbim, bənə korpə

*12:28 Ef.4:11

*13:2 Mat.17:20-21; 21:21; Mark 11:23

şineydəbim. Keyne ki yol bim ıstə korpəti vərđışon tərq kardıme. ¹² Esət əmə təlxə ovəynədə çiyey ğəzinə çok vindeydənimon, bə vaxti isə dimbədim bəvindemon. Esət çımı zınəy məhdude, bə vaxti isə az mıkəmməl bəzinem, çoknə ki Xıdo zınəşe mını. ¹³ Esət isə ın seqləyni mıvcude: imon, umu, mehibbət. Əmma mehibbət çımon həmməysə başe.

14

Noməlumə zıvonon iyən peyğəmbərəti ənomon

¹ Har çiyse vey bo mehibbəti orzu bıkən iyən bo ruhaniyə ənomon cəhd bıkən, ən vey bo peyğəmbərəti ənomi. ² Çumçıkə noməlumə zıvonədə qəp jəkəs de odəmon ne, de Xıdo qəp jəydə. Hiçki əy sərəseydəni, əv de Rufi vositə siron voteydə.

³ Peyğəmbərəti kardəkəs esə boy bə odəmon ruhən inkişof doyro voteydə, təşviğ kardeydə iyən bəvon dılvandi doydə. ⁴ Noməlumə zıvonədə qəp jəkəs bəştə ruhən inkişof doydə, peyğəmbərəti kardəkəs esə boy bə imoniyon icmo inkişof doydə.

⁵ Piyeydəme ki, şımə həmməy noməlumə zıvononədə qəp bijənən, həniyən çok bəbe ki, peyğəmbərəti bıkən. Çumçıkə peyğəmbərəti kardəkəs başe zıvononədə qəp jəkəsisən, əmma bəvədə jəqo ni ki, zıvononədə qəp jəkəs ıstə votəyon bo imoniyon icmo inkişofiro izoh kardeydə.

⁶ Esət, çımı imoniyə boon, az bom şımə tonə, noməlümə zıvononədə qəp bijənom, əmma bəşmə vəhy nıvotom, zınəy onımutom, peyğəmbərəti yaan təlim onımutom, çımı bəşmə çı foydə bəbe? ⁷ Hətto tutək, yaan arfə ğəzinə musığiyyə diləqon jeədə əvon ahənqdorə sədon benıkon, məsəkəs çoknə bəzine çiç jə beydə? ⁸ Qirəm şeypur noməlümə sədo beko, bəvədə ki bə canq hozı bəbe? ⁹ Jəqoən qirəm şımə deştə zıvoni sərəsə sıxanon nıvoton, məsəkəson çoknə dəbərəsen bəşmə sıxani? Şımə bə həvo qəp jəydon! ¹⁰ Dınyoədə cırbəcurə zıvononədə sıxanon hestin, çəvon hiç qıləyni beməno ni. ¹¹ Qirəm az qəpjəkəsi zıvoni sənırəsom, bəvədə az bo qəpjəkəsi, qəpjəkəsən bomı qıləy açınə odəm beydə. ¹² Jıqoən, şımə ruhaniyə ənomon piyeydone, bə imoniyə icmo inkişof doə ənomon həniyən vey beyro dastpoçə bıbən.

¹³ Bı səbəb noməlümə zıvonədə qəp jəkəs boştə votəyon izoh kardeyro dıvo bıkə. ¹⁴ Oxo az noməlümə zıvonədə dıvo kardeydəmbə, çımı ruf dıvo kardeydə, əmma çımı ağıl besəmərə mandeydə. ¹⁵ Bəs az çiç kardəninim? Az həm deştə rufi, həmən de ağılı dıvo bəkam. Həm deştə rufi, həmən de ağılı ilahi bahandem. ¹⁶ Qirəm tı ruhən şukur kardeydəşbu, təlim nısəkəs çoknə «Amin!» bıvotı bəştı kardə şukri? Oxo əv sərəseydəni bəştı votəyon. ¹⁷ Həlbəttə, tı çanədə çok şukur bıkoşən, əmma co kəs inkişof karde nıbəzine. ¹⁸ Az bə Xıdo şukur kardeydəm ki, noməlümə zıvononədə şımə həmməysə vey qəp jəydəm. ¹⁹ İmoniyon icmoədə isə bo co kəson omuteyro sərəsə zıvonədə penc kəlümə votey baş qəteydəm, noməlümə zıvonədə həzo-həzo sıxan voteysə.

²⁰ Çımı imoniyə boon, bənə əğılon məşınən. Bə bevəci mınosibətədə bənə korpə

bibən, əmma ağılən yol bibən. ²¹ *Tovratədə nıvıştə bıə:

«Rəbb voteydə:

“De açinə odəmon qəvi,

De co kəson zıvoni bəvotem bı xəlgi.

Əvon hətto bəvədən Mini məse nıbəpişone”».

²² De jıqoy noməlumə zıvonon bo imon vardəkəson ne, bo beimonon qıləy əloməte. Peyğəmbərəti isə bo imon nıvardəkəson ne, bo imon vardəkəsone. ²³ Qirəm imoniyə icmo uzvon qırdə beədə həmməy noməlumə zıvononədə qəp bijənon, bəvədə təlim nısənə odəmon iyən imon nıvardəkəson əyo bon, bəşmə nıbəvoten ki, şımə ıştə ağılon qın kardəyone? ²⁴ Əmma həmməy peyğəmbərəti bıkon iyən imon nıvardəkəs, yaan qıləy təlim nısəkəs əyo bo, çəy qınon həmməy vədə bə dim bebəşen iyən əv ıştəni mığəssir bəzıne. ²⁵ Çəy dılədə bıə niyonıə fikron bə oşko bebəşen iyən əv zəvbədim ebəqıne səcdə bəka bə Xıdo iyən bəyon bəka, «həğigətən Xıdo şımə arədəy!»

İntizominə ibodət

²⁶ Bəs bəvədə çiç bıvotəmon, ha boon? Qırdə beədə şımə har qıləyni hestıone qıləy ilahi, qıləy təlim, qıləy vəhy, qıləy noməlumə zıvoni sıxan, qıləy izoh. Bıdə imon həmməy bo iyəndı inkişofiro bıbun. ²⁷ Şayət şəxsi noməlumə zıvonədə qəp jəydəbu, dı kəs, yaan se kəs de nubə bıvotın, i kəsən izoh bıkə. ²⁸ Qirəm izoh kardəkəs nıbo, bəvədə noməlumə zıvonədə qəp jəkəs icmoədə tam bijəni, əncəx deştə ıştəni iyən de Xıdo qəp bijəni. ²⁹ Dıqlə, yaan seqlə peyğəmbər qəp bijəni, co kəson esə boy ın votəyon no-peqət bıkən. ³⁰ Qirəm bə niştəkəson qıləyni vəhy nozil bıbo, bəvədə sıftənə qəp jəkəs tam bijəni. ³¹ Çumçıko şımə bəduyəndı peyğəmbərəti karde bəzıneşon ki, şımə həmməy təlim omutən, dılvandı bıstənən. ³² Peyğəmbəron ıştə rufi idorə kardeydən. ³³ Çumçıko Xıdo benizoməti ne, sulhi səvone.

Xıdo xəlgi icmon həməyədə bey gəzinə jıqo bıbu: ³⁴ jənən icmoədə tam bijənın, çumçıko bəvon icozə doə beydəni bo qəp jəy, əvon bə Ğanuni mıvofıg tabe bıəninin. ³⁵ Əvon bıpiyışone omutın çiçiyəsə, bıdə kədə ıştə şuyonku bıparsın. Çumçıko bə jeni icmoədə qəp jəy aybe. ³⁶ Məqər Xıdo kəlom şıməku beşe, yaan əncəx bəşmə rəsəy?

³⁷ Ki ıştəni peyğəmbər, yaan ruhani zıneydəbu, əv gəbul kardəni ki, çımı bəşmə nıvıştəyon Rəbbi əmronin. ³⁸ Ki bımi məhəl nıno, bəçəy ıştəniyən məhəl nıbənon.

³⁹ De jıqoy çımı imoniyə boon, bo peyğəmbərəti karde orzu bıkən iyən bə noməlumə zıvononədə qəpjəkəsıən mane məbən. ⁴⁰ İntasi bıdə harçi de ədəb-ərkani iyən intizomi bıbu.

15

Məsihi bəyji bey

¹ Esət, ha imoniyə boon, piyeydəme çımı bəyon kardə iyən şımə gəbul kardə, boşmə goymə pobasti bıə Şoyə Xəbə bəşmə yod dənəm. ² Qirəm şımə çımı bəyon kardə

*14:21 Yeş.28:11-12

sıxani ğoym bıqətoşon, de həmonə Şoyə Xəbən xılos bəbeşon, neysə şımə hədəərə imon vardəyone. ^{3*} Az rosnime bəşmə çımı ıştənən ğəbul kardə ən vocibə təlimi ki, bə Mığəddəsə Nıvıştəyon mıvofiğ Məsih bəçəmə qınonro marde, ⁴ bə Mığəddəsə Nıvıştəyon mıvofiğ dəkandə be iyən seminə ruji bəyji be. ^{5*} Əv sıftə bə Kefa, çəyo bə Donzə şoqirdi çiyəy. ⁶ Çımı bəpeşt əv bə penc sasə vey imoniyə boə eyini vaxtədə çiyəy. Çəvonədə kali kəson esətən jiyeydən, kali kəson mardən. ^{7*} Çəyo Məsih bə Yağubi iyən bə həmə həvariyon çiyəy. ⁸ Ən oxoədə isə bevaxt moəku bıə əğili ğəzınə bıə bəminən çiyəy. ^{9*} Çumçiko az həvariyon ən rukə qıləm iyən Xıdo icmon rımuş kardeyro bə həvari nomi loyiğ nim. ¹⁰ Əmma de Xıdo lutfi harçi bıbomən, jıqom. Çəy bəmi bıə lutf hədəərə nıbe, çumçiko həmməysə vey zəhmət kəşəme. Sıxani rosti, az ne, demı bıə Xıdo lutfi zəhmət kəşəşe. ¹¹ De jıqoy həm az, həməən əvon ımı vəz kardeydəmon, şımənən bımi imon vardəyone.

Mardon bəyji bey

¹² Qirəm Məsihi barədə vəz kardə beydə ki, Əv bəyji be çe mardon dılədə, şıməhono kiysə çoknə vote bəzine ki, mardon bəyji əbının? ¹³ Şayət mardon bəyji bey nıbo, Məsihən bəyji bıəni. ¹⁴ Şayət Məsih bəyji bıənısə, bəvədə həm çəmə vəz, həməən şımə imon puçe. ¹⁵ Jıqo beədə Xıdo barədə çəmə duyəvoje şoyd bey bə oşko bebəşe, çumçiko əmə Xıdo barədə şoydəti kardımone ki, Əy bəyji kardışe Məsih. Əmma mardon bəyji nıbon, bəvədə Xıdo bəyji nıkardışe Məsihən. ¹⁶ Çumçiko şayət mardon bəyji nıbon, Məsihən bəyji bıəni. ¹⁷ Şayət Məsih bəyji bıəniysə, şımə imon puçe, şımə esətən ıştə qınon dılədəşon, ¹⁸ bəvədə bə Məsihi imon vardə mardəkəson zoləti mardin. ¹⁹ Qirəm əmə əncəx bı jimoni qorə bə Məsihi umu bastəmonebu, əmə həmməysən bədbəxtimon.

²⁰ Oxo Məsih həğiğətən bəyji bıə çe mardon dılədə, Əv iminəni be ki, çe mardon dılədə bəyji be. ²¹ Mardey de insoni vositə omeyro çe mardon bəyji beyən de İnsoni vositə oməy. ²² Çoknə ki de Adəmi vositə həmməy mardin, de Məsihi vositə həmməy bəyji bəben. ²³ Har qıləyni ıştə nubədə, sıftə Məsih, peşo Məsihi zuhurədə bə Məsihi məxsus bıəkəson bəyji bəben. ²⁴ Çımı bəpeşt Məsih har səkkə, har hakimi, iyən har ğıvıvə ləğv bəkarde, Podşoəti bə Pıə Xıdo təslim kardeədə har çiy təmom bəbe. ^{25*} Çumçiko Xıdo tosə Çəy deşmenon həmməy Bəçəy po dəğande vaxti Əv podşoəti kardənine. ²⁶ Məhv kardə bıəninə oxonə deşmen isə mardeye. ^{27*} Çumçiko Xıdo «dəğandışe har çiy Bəçəy po». Əmma har çiy bə Məsihi tabe be voteədə oşko beydə ki, har çiy Bəy tabe kardə be, Xıdo İştən bımi daxil ni. ²⁸ Har çiy bə Zoə tabe karde bəpeştə Zoə İştənən tabe bəbe har çiy Bəy tabe kardovniyə bə Pıə ki, bıdə Xıdo kulli

* **15:3-4** Zəb.16:8-10; Yeş.53:5-12; Mat.12:40; Həv.2:24-32

* **15:5** Mat.28:16-17; Mark 16:14; Lukə 24:34,36; Yəh.20:19

* **15:7-8** Həv.9:3-6

* **15:9** Həv.8:3

* **15:25** Zəb.110:1

* **15:27** Zəb.8:6

ixtiyorinə hakim bıbu.

²⁹ Bəs bəvədə mardonro vəftiz kardə bəkəson çiç bəkan? Qirəm mardon hiç vaxti bəyji nıbon, insonon boçi mardonro vəftiz kardə beydən? ³⁰ Əmənən boçi hejo bə təhlukə eqıneydəmon? ³¹ Ha boon, az Rəbb Məsih İsadə bəşmə imoni qorə həğigətən fəxr kardeydəm ki, har ruj de marde dimbədim omeydəm. ³² *Şayət az de soyə insonon fikri Efesədə de vəhşiyon mıborizə bardımebo, çimi foydəş heste bəmi? Qirəm mardon bəyji nıbon, «boən bəhəmon-peşoməmon, çumçiko maştə bəmərdemon!»

³³ Dəməqijən:

«De bevəcə odəmon mij qəte çokə əxloği dəqordıneydə».^b

³⁴ Oğo bıbən, saleh bıbən, həni qıno məkən. Oxo şıməhono kali kəs Xıdo barədə hiçi zıneydəni. Az imi nıvıştəydəm ki, şımə xəcolət bıkəşən.

Bəyji bey bəpeştə bıə andom

³⁵ İntasi şəxsi jıqo vote bəzıne: «Mardon çoknə bəyji bəben? Əvon de kom andomi bomen?» ³⁶ Ha beağılə inson! İştı kaştə komsə tum bəyji nıbəbe, şayət nımaro!

³⁷ Kaştəədə rəsə iştəni ne, çəy tumi kaştəydəş, oxo tumo beşənın bıə rəsə kaştəydənış.

³⁸ Əmma Xıdo İştə nəzədə qətə andomi doydə bəy. Əv bə har tumi bəy məxsus bıə andomi doydə. ³⁹ Har qılə bəyjiyə məxloği andom eyne curə ni. İnsone andom coy, həyvone andom coy, pərəndə andom coy, moyinki coye. ⁴⁰ Osmoni cısmone hestin iyən dınyovi cısmone hestin. Əmma osmoni qılən reçınəti co curəy, dınyovi qılən co curin. ⁴¹ Həşi, ovşumi, astovon har qıləyni viriskə coye. Qıləy astovə bəştə viriskə qorə fərgə doydə co qıləy astovəsə.

⁴² Mardon bəyji beyən jıqoye. Kaştə bıəy pıxəydə, bəyji bıəy pıxəydəni; ⁴³ kaştə bıəy behurməte, bəyji bıəy izzətine; kaştə bıəy zəife, bəyji bıəy gırvəyne; ⁴⁴ kaştə bıə andom jiyə cone, bəyji bıə andom ruhaniye. Jiyə con bıə andom hestebu, ruhani bıə andomən heste. ⁴⁵ *Çoknə ki nıvıştə bıə: iminə inson Adəm «bəyjiyə con be». Oxone Adəm isə jimon doə Ruf be. ⁴⁶ Əmma iminə qılə ruhani niy, jiyə con bıə andome. Ruhani isə peşo omeydə. ⁴⁷ İminə inson zəmini xokoye, dıminə İnsone osmonoye. ⁴⁸ Zəmino ofəyə odəm çoknəyesə, zəmino bıəyonən jəqon; osmoni Adəm çoknəyesə, osmono bıəyonən jəqon. ⁴⁹ Əmə zəmino bıəyon surəti çoknə novneydəmonsə, osmono Bıəy surətiən jəqo bənovnemon.

⁵⁰ Ha imoniyə boon, imi voteydəm ki, qujd iyən xuno iborət bıə inson Xıdo Podşoəti irs səy nıbəzıne, jəqoən pıxə andom nıpıxəti irs nıbəste. ⁵¹ *Quş bıdən, esə qıləy sır okardeydəm boşmə: əmə həmməy nıbəmərdemon, əmma həmməy dəqış bəbemon, ⁵² oxonə şeypur jə beədə, i ləzədə, çəşi okə-vikədə im bəbe. Çumçiko şeypur jə bəbe, mardon de nıpıxəti bəyji bəben, əmə esə boy dəqış bəbemon. ⁵³ Oxo im pıxənın bıə andom bə nıpıxə andom peqardənine, maddiyə andom bə nımarədə andom peqardənine.

* **15:32** Yeş.22:13

^b **15:33** In sitat yunan dramaturq bıə Menandri «Tais» kamediyədə peqətə bıə.

* **15:45** Ofə.2:7

* **15:51-52** 1Sal.4:15-17

⁵⁴ *Pıxənin bıə andom bə nıpxə andom peqordıniyə beədə iyən maddiyə andom bə nımarde andom peqordıniyə beədə, bəvədə nıvıştə bıə ın sıxan bə vırə bərəse:

«Marde ləğv kardə be,

Ğələbə jə be çəy səpe!

⁵⁵ *Ha marde, kıve ıştı ğələbə?

Ha marde, kıve ıştı ğınə?»

⁵⁶ Çe marde ğınə qınoye, qıno zu isə Ğanunoye. ⁵⁷ Şukur bə Xıdo ki, de Rəbb İsa Məsihi vositə bəmə ğələbə doydə!

⁵⁸ De jıqoy ha azizə imoniyə boon, ğoyım bımandən, eğrorin bıbən. Hejo de səy dastroçə bıbən Rəbbi koədə, bızınən ki, şımə bo Rəbbi kəşə zəhmət hədəre nıbəşe.

16

Bo Xıdo xəlği qırdə kardə bıə ianon barədə

¹ *Esət bo Xıdo xəlği qırdə kardə ianon barədə ımı bıvotım ki, bə Qalatiyə icmon çoknə hamyəme, şımənən jəqo bıkən. ² Har haftə işambə ruji həmməy bəştə ğəzənci mıvofiğ kamişi co bıkən oqətən ki, az şımə tonə omeədə ianə qırdə karde lozim nıbu. ³ Əyo rəseədə şımə ianon bə Yerusəlim vığandeyro deşmə təyin kardə odəmon, de zəmonəti nomon bəvığandem. ⁴ Qirəm çımı şey lozim bıbu, əmə ivirədə bəşemon.

Pauli səyohəti plan

⁵ *Az Makedoniyə viloyəto ovaşte bəpeştə bomem şımə tonə, çumçıko Makedoniyəku dəbəvardem. ⁶ Bəlkəm az mıddəti mandım şımə tonə, hətto zımıstoni şımə tonə dəvonım ki, deşmə koməqəti dəro bəqınem bə oməvə səyohət. ⁷ Çumçıko az piyeydəmni ki, tadibəsə bıqınım bəşmə bışum. De Rəbbi rizo umudəvom mıddəti deşmə bımandım. ⁸ *Efesədə isə tosə Pencominə Ruji idi ^c bəmandem. ⁹ Çumçıko əyo bo məhsuldorə iyən fəolə xıdmətiro bomı qıləy yolə fırsənd obəy. Hərçənd bəmi vəynə beşəkəson veyin.

¹⁰ *Keynə Timotey şımə tonə bo, deşmə beədə bəçəy ğəyd bımandən ki, əv hiç çiyku nıtarı, çumçıko əvən bənə mı Rəbbi koy bə vırə rosneydə. ¹¹ Bı səbəb hiçki xor diyə nıkə bəy. Fəğət əy əmin-əmon dəro bıkən ki, əv bo çımı tonə. Çumçıko az de imoniyə boon ivirədə əy çəş kardeydəmon.

¹² Apollo barədə isə ımı bıvotım ki, çəyku vey xahiş kardıme, əv de boon ivirədə bo

*15:54 Yeş.25:8

*15:55 Huşə 13:14

*16:1 Rom.15:25-26

*16:5 Həv.19:21

*16:8 Lev.23:15-21; Ğanun.16:9-11

*16:8-9 Həv.19:8-10

^c16:8 *Pencominə Ruji id* – Pasxə idi bəpeştə Pencominə ruji dəvoniyə beydə.

*16:10 1Kor.4:17

şımə tonə, əmma əv hiç curə esət şey piyeydəşni. Boəy mınosib bıə vaxti əv bome.

Oxonə xahişon

¹³ Oğə bıbən, imonədə ğoym bımandən, ciqəmand iyən zumand bıbən. ¹⁴ Bıdə şımə kardə har ko de mehıbbəti bıbu.

¹⁵ *Ha boon, qıləy əjo bıkəm şıməku. Şımə Stefani xıyzoni zıneydəşon ki, əvon Axayyədə iminə imoniyonin. Əvon ıştəni bə Xıdo xəlği xıdmət kardeyro həsr kardəşone. ¹⁶ Şımənən tabe bıbən bı jıqo odəmon iyən deyəvon bə ico dastpoçə bıə, zəhmət kəşə bə har kəsi. ¹⁷ Az şo beydəm bə Stefana, Fortunati iyən Axaikini ome, çumçıko əvon omeədə az həni boşmə xıvət nıkardıme. ¹⁸ Əvon şımə rufi şo karde ğəzinə, çımı rufiyən şo kardışone. Jıləvonon ğədri bızınən.

Səlom vığandey

¹⁹ *Asiyə viloyəti icmon səlom vığandeydən boşmə.

Akvilə iyən Priskilə deştə kəy icmo ivırədə de Rəbbi nomi vey səlom vığandeydən boşmə.

²⁰ Cəmi imoniyon səlom vığandeydən boşmə. Bıdə Xıdo xəlğ bə iyəndı səlom bıdə.

²¹ Az Paul deştə dasti ın səlomi nıvıştəydəm. ²² Ki piyeydəşni çəmə Rəbb, lənətmand kardə bıbu əv. Marana ta – Boy çəmə Rəbb! ²³ Rəbb İsa lutf deşmə bıbu! ²⁴ Çımı mehıbbət Məsıh İsadə bıə deşmə həmməy bıbu!

***16:15** 1Kor.1:16

***16:19** Həv.18:2-3